

Н.Г. Виговська, д.е.н., проф.

Т.П. Остапчук, д.е.н., проф.

Л.В. Чижевська, д.е.н., проф.

Державний університет «Житомирська політехніка»

Бухгалтерський облік витрат на розкривні роботи під час добування корисних копалин: нормативне регулювання

З'ясовано, що одним із методів зменшення собівартості розкривних робіт є збільшення ефективності роботи основних засобів за всіма бізнес-процесами розкривних робіт, що вимагає проведення періодичного контролю їх технічного стану для забезпечення досягнення очікуваної потужності видобування корисних копалин та своєчасного виявлення необхідності проведення ремонтів для підтримання їх в робочому стані.

Обґрунтовано необхідність врахування під час обліку класифікації витрат на розкривні роботи при добуванні корисних копалин порядку відображення в обліку вигід капіталізованих витрат (активу розкривних робіт) та поточних витрат (запасів корисних копалин), встановлених Тлумаченням КТМФЗ 20 «Витрати на розкривні роботи на етапі добування в кар'єрі».

Встановлено, що МСФЗ 6 «Розвідка та оцінка запасів корисних копалин» регулює такі питання щодо обліку витрат на розвідку та оцінки запасів корисних копалин: первісна оцінка активів розвідки та оцінки за собівартістю; оцінка після визнання активів розвідки та оцінки за моделлю собівартості або переоцінки; зміни в облікових політиках, якщо така зміна робить фінансову звітність доречнішою і не менш достовірною; класифікація та рекласифікація активів розвідки та оцінки на матеріальні та нематеріальні активи; оцінка зменшення корисності активів розвідки, коли факти та обставини дозволяють припускати, що балансова вартість активу розвідки та оцінки може перевищити суму його очікуваного відшкодування; розкриття інформації про суми, визнані в його фінансовій звітності в результаті розвідки та оцінки запасів корисних копалин.

Тлумаченням КТМФЗ 20 «Витрати на розкривні роботи на етапі добування в кар'єрі» регламентовано порядок визнання активу розкривних робіт, зокрема визнання витрат на розкривні роботи на етапі добування як активу; первісну оцінку активу розкривних робіт за собівартістю; подальшу оцінку активу розкривних робіт за собівартістю або за його переоціненою вартістю за вирахуванням амортизації та за вирахуванням збитків від зменшення корисності, у такий самий спосіб, що й існуючий актив, частиною якого він є.

Ключові слова: витрати; витрати на розкривні роботи; бухгалтерський облік; корисні копалини; видобувне підприємство.

Актуальність проблеми. Концепція сталого розвитку передбачає організацію технологічних процесів за всіма видами економічної діяльності таким чином, щоб задовольнити потреби у споживанні ресурсів людством у довгостроковій перспективі, забезпечуючи екологічність видобувних процесів та контроль за вичерпністю і відновлювальністю корисних копалин. Водночас зростають потреби за окремими корисними копалинами, що видобуваються відкритим способом, який є шкідливим для навколишнього середовища і вимагає споживання електроенергії, різноманітного палива. В умовах розробки нових родовищ слід переглядати технологію добування корисних копалин для зменшення витрат на кожен бізнес-процес, тому організація бухгалтерського обліку витрат на розкривні роботи під час добування корисних копалин забезпечить належний контроль за виконанням планів видобутку та ефективністю використання обладнання при цьому. Міжнародним стандартом фінансової звітності 6 «Розвідка та оцінка запасів корисних копалин» та Тлумаченням КТМФЗ 20 «Витрати на розкривні роботи на етапі добування в кар'єрі» регламентовано особливий порядок обліку витрат на розкривні роботи при добуванні корисних копалин. На національному рівні регламентація обмежується тільки Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин», що не містить варіантів відображення на рахунках бухгалтерського обліку і фінансової звітності витрат на розкривні роботи, що вимагає детального вивчення змісту даних нормативних документів для розробки відповідних методичних підходів та подальшого впровадження на видобувних підприємствах.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Інформаційною базою для управління витратами на розкривні роботи є бухгалтерський облік. Для визначення собівартості розкривних робіт слід уточнити послідовність операцій під час їх виконання та ресурси, необхідні для їх здійснення, а також нормативне регулювання обліку на видобувних підприємствах. Характеристику етапів природокористування та технологічні особливості виконання розкривних робіт на видобувних підприємствах висвітлили у своїх

працях вітчизняні науковці: О.О. Анісімов, О.В. Черняєв, Л.С. Гриценко [1], Я.Д. Крупка, Я.А. Порохнавець [2], Н.М. Максимова, Д.С. Пікареня, В.В. Кацевич, О.В. Орлінська, І.В. Чушкіна, Т.К. Макарова, Г.В. Гапіч [3], Б.Е. Собко, А.В. Дроздов [6], водночас нормативно-правове регулювання оцінки та класифікації витрат на розкривні роботи охарактеризовано В.В. Жидковою та І.Р. Поліщук [8].

Собко Б.Е., Дроздов А.В. зауважують, що значну частину від загальної собівартості видобувних робіт займає собівартість виймання порід розкриву. Останню можна суттєво зменшити за рахунок удосконалення технологічної схеми гірничо-капітальних робіт. На вирішення цієї проблеми винятково впливає збільшення ефективності роботи комплексів гірничотранспортного обладнання [6, с. 19]. Амортизаційні відрахування враховуються до собівартості розкривних робіт, тому порядок формування первісної вартості основних засобів та вибір методу нарахування амортизації залежно від типу амортизаційної політики визначатиме питому вагу зношеності обладнання та транспорту, що працюють на електроенергії або дизельному пальному, в собівартості видобутих корисних копалин.

Анісімов О.О., Черняєв О.В., Гриценко Л.С. розглянули матеріально-технічне забезпечення виконання розкривних робіт та їх ефективність. Розробка верхніх горизонтів, які представлені м'якими породами (піски, глини, суглинки) здійснюється за умови: економічності використання транспорту, який обирається, виходячи з відстаней транспортування, правильно підбраного виймально-навантажувального обладнання, послідовності та способів відпрацювання тощо. Більша частина порід розкриву під час формування глибокого кар'єру вивозиться у зовнішні відвали, які можуть розташовуватися на значній відстані. У цьому випадку застосовують залізничний транспорт. Розробка ряду рудних родовищ із використанням залізничного транспорту вигідна лише до глибини порядку 200 м (рідко 300 м), тобто для верхніх і середніх горизонтів більшості кар'єрів [1, с. 78]. Науковцями зазначено про важливість проведення періодичного контролю технічного стану транспорту та виймально-навантажувальної техніки, оцінки їх потужності відповідно до запланованих обсягів розкривних робіт для забезпечення повноти та своєчасності їх виконання.

Максимова Н.М., Пікареня Д.С., Кацевич В.В., Орлінська О.В., Чушкіна І.В., Макарова Т.К., Гапіч Г.В. стверджують на основі аналізу науково-технічної літератури, що питання складування відходів видобутку у відвали розглядається у звітах з оцінки впливу на довкілля планової діяльності (ОВД) з урахуванням площі земельного відводу, об'ємів накопичення та технології відсіпки розкривних порід, а також зазначаються стисло заходи подальшої їх консервації і рекультивативної, однак суттєвим недоліком структури звітів з ОВД є не повне розкриття питань впливу зовнішніх відвалів розкривних порід на прилеглі території, використання ґрунтів для інших потреб та етапу рекультивативної. Основним джерелом пиловиділення під час добування корисної копалини відкритим способом є кар'єр, а вплив відвалів розкривних порід на якість повітря та ґрунтовий покрив прилеглих територій, зазвичай у звітах з ОВД, досліджується недостатньо, оскільки мало уваги приділяється розвитку таких екзогенних геологічних процесів, як суфозія та провали [3, с. 190–191]. Авторами виявлено недосконалість структури та неповноту розкриття у звітах з оцінки впливу на довкілля планової діяльності інформації про відвалоутворювальні процеси, що вимагає перегляду показників, що підлягають розкриттю і оприлюдненню для посилення екологічної відповідальності суб'єктів господарювання перед суспільством.

Крупка Я.Д., Порохнавець Я.А. вирізняють такі етапи процесу природокористування: 1) підготовча стадія щодо реалізації проекту з видобування і переробки корисних копалин; 2) пошуково-розвідувальні роботи; 3) підготовка до видобування копалин; 4) видобування корисних копалин; 5) переробка видобутих запасів; 6) завершення проекту з видобування природних ресурсів [2, с. 48]. Саме на етапі пошуково-розвідувальних робіт відбувається отримання дозволів на розвідку, оцінка запасів корисних копалин на певній ділянці в родовищі, збирається інформація про ресурси, необхідні для реалізації подальших етапів видобувних робіт та доцільність їх здійснення відповідно до розрахованих обсягів видобутку.

Жидковою В.В., Поліщук І.Р. розроблено класифікацію витрат на розкривні роботи при видобутку корисних копалин у гранітних кар'єрах для цілей бухгалтерського обліку за такими ознаками: 1) за економічними елементами; 2) за періодом визнання в складі витрат; 3) залежно від стадії життєвого циклу технологічного процесу видобутку корисних копалин; 4) залежно від суб'єкта виконання; 5) за ступенем завершеності розподілу між запасами та активом розкривних робіт; 6) за одержаними результатами внаслідок їх здійснення; 7) за рівнем капіталізації; 8) за результатами порівняння витрат на розкривні роботи і одержаних вигід та можливістю включення витрат до вартості активів [8, с. 15]. Запропонована науковцями класифікація витрат на розкривні роботи відповідає вимогам Глумачення КТМФЗ 20 «Витрати на розкривні роботи на етапі добування в кар'єрі» і висвітлює основні варіанти відображення в обліку вигід, одержаних під час виконання розкривних робіт при добуванні корисних копалин як капіталізованих витрат (активу розкривних робіт) та поточних витрат (запасів корисних копалин).

Незважаючи на вагомий внесок зазначених вище науковців, залишається не достатньо дослідженою характеристика основних нормативних документів з обліку витрат на розкривні роботи під час добування корисних копалин на національному та міжнародному рівнях та можливість їх застосування в практичній діяльності видобувних підприємств.

Мета дослідження – охарактеризувати нормативне регулювання обліку витрат на розкривні роботи під час добування корисних копалин на міжнародному та національному рівнях.

Викладення основного матеріалу. Витрати на розвідку та оцінку запасів корисних копалин враховують витрати на придбання дозволів на геологічне вивчення ділянок надр корисних копалин та на геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислово розробку родовищ корисних копалин загальнодержавного значення тощо. Основні положення обліку витрат на розкривні роботи при добуванні корисних копалин висвітлено в МСФЗ 6 «Розвідка та оцінка запасів корисних копалин» та в Тлумаченні КТМФЗ 20 «Витрати на розкривні роботи на етапі добування в кар'єрі», що відображено на рисунку 1.

Джерело: розробка на основі [4, 7]

Рис. 1. Нормативне регулювання обліку витрат на розкривні роботи МСФЗ 6 та Тлумаченням ПКТ 20

Основна увага приділена регламентуванню порядку первинного визнання та подальшої оцінки активу розкривних робіт. МСФЗ 6 «Розвідка та оцінка запасів корисних копалин» та Тлумачення КТМФЗ 20 «Витрати на розкривні роботи на етапі добування в кар'єрі» мають спільні підходи до первісного визнання за собівартістю та подальшої оцінки активів за однією моделлю на вибір: собівартості або переоцінки.

Щодо класифікації активів розвідки та оцінки на матеріальні і нематеріальні, то вона є первинною і закріплюється в Положенні про облікову політику підприємства, і в разі визнання активів розкривних робіт для розмежування в складі необоротних активів можна її використовувати. Але в разі зміни класифікації необоротних активів потрібно оцінити зменшення корисності об'єктів, що розглядаються, для обґрунтування управлінського рішення, що впливатиме на структуру активів підприємства.

Важливе значення має врахування підстав зменшення корисності об'єкта відповідно до МСФЗ 6: а) строк, протягом якого суб'єкт господарювання має право розвідувати конкретну територію, закінчився протягом звітного періоду або закінчиться у близькому майбутньому і, за очікуванням, не буде продовжений; б) суттєві видатки на подальшу розвідку та оцінку запасів корисних копалин на конкретній території не передбачені в бюджеті і не заплановані; в) розвідка та оцінка запасів корисних копалин на конкретній території не привела до виявлення комерційно вигідної кількості запасів корисних копалин і суб'єкт господарювання ухвалив рішення припинити цю діяльність на конкретній території; г) існує достатньо даних, які свідчать, що, незважаючи на можливість продовження розробки на конкретній території, повне відшкодування балансової вартості активу розвідки та оцінки внаслідок успішної розробки чи продажу є малоімовірним [4, п. 20].

Якщо порівняти МСФЗ 6 «Розвідка та оцінка запасів корисних копалин» і НП(С)БО 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин», то спільним є порядок визнання, класифікації активів розвідки. В МСФЗ 6 більшу увагу приділено регламентації порядку відображення змін в облікових політиках та зменшення корисності активів розвідки.

Відповідно до п. 1 НП(С)БО 33 до складу витрат на розвідку та визначення обсягів і якості запасів корисних копалин враховуються: витрати, пов'язані з отриманням (придбанням) права на розвідку запасів корисних копалин; витрати на виконання топографічних, проектних, геологорозвідувальних робіт, геохімічних та геодезичних досліджень; витрати на спорудження розвідувальних, випереджальних експлуатаційних і нагнітальних свердловин та шурфову розвідку; витрати на взяття зразків і проб; витрати, пов'язані з державною експертизою та визначенням обсягів запасів корисних копалин; витрати, пов'язані з визначенням технічної можливості та економічної доцільності видобутку корисних копалин; амортизація основних засобів та нематеріальних активів, що використовуються для розвідки запасів корисних копалин [5].

МСФЗ 6 наводить приклади видатків, що можуть бути враховані до первісної оцінки активів розвідки та оцінки (перелік не є вичерпним): а) придбання прав на розвідування; б) топографічні, геологічні, геохімічні та геофізичні дослідження; в) пошуково-розвідувальне буріння; г) опробування канавами; г) взяття проб та зразків; д) діяльність у зв'язку з оцінкою технічної здійсненності та комерційної доцільності видобування корисних копалин [4, п. 9].

Порівнюючи регламентацію витрат на розвідку за МСФЗ та НП(С)БО, вважаємо більш вичерпний перелік наведено в Україні, де враховано амортизаційні відрахування необоротних активів, задіяних у розвідці корисних копалин.

НП(С)БО 33 зазначено, що ключовим критерієм для визнання витрат на розвідку в складі нематеріальних активів є обґрунтування наявності матеріально-технічного забезпечення процесу добування корисних копалин та можливість одержання очікуваних результатів видобутку порівняно із витратами на його організацію.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Під час дослідження нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку витрат на розкривні роботи при добуванні корисних копалин з'ясовано:

1. МСФЗ 6 «Розвідка та оцінка запасів корисних копалин» регламентує оцінку активів розвідки та оцінки: при визнанні; елементи собівартості активів розвідки та оцінки; оцінку після визнання; зміни в облікових політиках; класифікацію та перекласифікацію активів розвідки та оцінки; порядок оцінки активів розвідки та оцінки на предмет зменшення корисності;

2. НП(С)БО 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин» визначено порядок визнання витрат з розвідки в складі нематеріальних активів і основних засобів, а також їх зарахування до складу витрат звітного періоду в разі закінчення терміну дії дозволу на розвідувальні роботи, прийняття рішення про недоцільність подальшої розвідки або в разі, якщо витрати були здійснені до одержання дозволу;

3. Порівняння основних положень МСФЗ 6 і НП(С)БО 33 дозволило констатувати спільні риси: порядок визнання, класифікації активів розвідки. Основними відмінностями є те, що в МСФЗ 6 більшу увагу приділено регламентації порядку відображення змін в облікових політиках та зменшення корисності активів розвідки, а в НП(С)БО 33 наведено деталізований перелік витрат на розвідку;

4. Тлумаченням КТМФЗ 20 «Витрати на розкривні роботи на етапі добування в кар'єрі» регламентовано порядок визнання, первісну оцінку та подальшу оцінку активу розкривних робіт, віднесення активу розкривних робіт до складу необоротних активів; порядок і метод нарахування амортизації.

Перспективами подальших досліджень є розробка Положення про облікову політику видобувного підприємства.

Список використаної літератури:

1. *Анісімов О.О.* Розробка верхніх розкривних уступів кар'єру з використанням навантажувачів та екскаваторів / *О.О. Анісімов, О.В. Черняєв, Л.С. Гриценко* // Наукові праці Донецького національного технічного університету. Сер. : Гірничо-геологічна. – 2022. – № 1–2. – С. 78–86 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npdntu_gg_2022_1-2_10.
2. *Крупка Я.Д.* Облік і контроль у видобувних галузях : монографія / *Я.Д. Крупка, Я.А. Порохнавець*. – Тернопіль : Крок, 2019. – 252 с.
3. Вплив відвалу розкривних порід гранітного кар'єру на якість ґрунтів прилеглих територій / *Н.М. Максимова, Д.С. Пікареня, В.В. Кацевич та ін.* // Зб. наук. праць Національного гірничого університету. – 2021. – № 65. – С. 179–194 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpngu_2021_65_19.
4. Розвідка та оцінка запасів корисних копалин : Міжнародний стандарт фінансової звітності 6 (МСФЗ 6) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_k52#Text.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 33 «Витрати на розвідку запасів корисних копалин», затверджене Наказом Міністерства фінансів України 26.08.2008 р. № 1090 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0844-08#Text>.
6. *Собко Б.Е.* Вибір та обґрунтування раціонального гірничотранспортного комплексу при проведенні розкривних робіт в умовах Єриствського ГЗК / *Б.Е. Собко, А.В. Дроздов* // Збірник наукових праць Національного гірничого університету. – 2013. – № 41. – С. 19–23 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpngu_2013_41_5.
7. Тлумачення КТМФЗ 20 «Витрати на розкривні роботи на етапі добування в кар'єрі» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.mof.gov.ua/storage/files/IFRIC-20_ukr_2016.pdf.
8. *Zhydkova V.V.* Costs for exploration works in extraction of mineral resources in granite quarries: essence, classification and accounting assessment / *V.V. Zhydkova, I.R. Polishchuk* // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2023. – Вип. 1 (54). – С. 11–16. DOI: 10.26642/pbo-2023-1(54)-11-16.
9. *Грицишен Д.О.* Попередній аудит як запорука ефективного управління публічними коштами та іншим майном, що перебуває у державній власності / *Д.О. Грицишен, С.В. Свірко, І.М. Яремчук* // *Економіка, управління та адміністрування*. – 2020. – № 2 (92). – С. 42–55. DOI: 10.26642/ema-2020-2(92)-42-55.
10. *Сергієнко Л.В.* Державна екологічна політика України та правовий механізм її формування і реалізації / *Л.В. Сергієнко, О.М. Дзюбенко, С.В. Ожго* // *Економіка, управління та адміністрування*. – 2019. – № 3 (89). – С. 191–200. DOI: 10.26642/ema-2019-3(89)-191-200.
11. *Легенчук С.Ф.* Звітність з трансфертного ціноутворення в умовах аутсорсингу: організаційні та поведінкові аспекти / *С.Ф. Легенчук, І.В. Жиглей* // *Економіка, управління та адміністрування*. – 2022. – № 1 (99). – С. 62–68. DOI: 10.26642/ema-2022-1(99)-62-68.
12. *Мельник Т.Ю.* Теоретико-методичні основи оцінювання майнового стану підприємства / *Т.Ю. Мельник, С.В. Свірко* // *Економіка, управління та адміністрування*. – 2021. – № 1 (95). – С. 8–16. DOI: 10.26642/ema-2021-1(95)-8-16.

References:

1. Anisimov, O.O., Cherniaiev, O.V. and Hrytsenko, L.S. (2022), «Rozrobka verkhnikh rozkryvnykh ustupiv kariery z vykorystanniam navantazhuvachiv ta ekskavatoriv», *Naukovi pratsi Donetskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu*. Ser. *Hirnycho-geolohichna*, No. 1–2, pp. 78–86, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npdntu_gg_2022_1-2_10
2. Krupka, Ya.D. and Porokhnavevets, Ya.A. (2019), *Oblik i kontrol u vydobuvnykh haluziakh*, monohrafiia, Krok, Ternopil, 252 p.
3. Maksymova, N.M., Pikarenia, D.S., Katsevych, V.V. et al. (2021), «Vplyv vidvalu rozkryvnykh porid hranitnoho kariery na yakist gruntiv prylehlykh terytorii», *Zb. nauk. prats Natsionalnoho hirnychoho universytetu*, No. 65, pp. 179–194, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpngu_2021_65_19
4. *Rozvidka ta otsinka zapasiv korysnykh kopalyn : Mizhnarodnyi standart finansovoi zvitnosti 6 (MSFZ 6)* [Online], available at: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_k52#Text
5. *Natsionalne polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 33 «Vytraty na rozvidku zapasiv korysnykh kopalyn», zatverdzhene Nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy 26.08.2008 r. No. 1090* [Online], available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0844-08#Text>
6. Sobko, B.E. and Drozdov, A.V. (2013), «Vybir ta obgruntuvannia ratsionalnoho hirnychotransportnoho kompleksu pry provedenni rozkryvnykh robiv v umovakh Yerystivskoho HZK», *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoho hirnychoho universytetu*, No. 41, pp. 19–23, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpngu_2013_41_5
7. *Tlumachennia KTMFZ 20 «Vytraty na rozkryvni roboty na etapi dobuvannia v kariery»*, [Online], available at: https://www.mof.gov.ua/storage/files/IFRIC-20_ukr_2016.pdf

8. Zhydkova, V.V. and Polishchuk, I.R. (2023), «Costs for exploration works in extraction of mineral resources in granite quarries: essence, classification and accounting assessment», *Problemy teorii ta metodologii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu*, Vyp. 1 (54), pp. 11–16, doi: 10.26642/pbo-2023-1(54)-11-16.
9. Hrytsyshen, D.O., Svirko, S.V. and Yaremchuk, I.M. (2020), «Poperednii audyt yak zaporuka efektyvnoho upravlinnia publichnymy koshtamy ta inshym mainom, shcho perebuvaie u derzhavnii vlasnosti», *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, No. 2 (92), pp. 42–55, doi: 10.26642/ema-2020-2(92)-42-55.
10. Serhienko, L.V., Dziubenko, O.M. and Ozhho, S.V. (2019), «Derzhavna ekolohichna polityka Ukrainy ta pravovyi mekhanizm yii formuvannia i realizatsii», *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, No. 3 (89), pp. 191–200, doi: 10.26642/ema-2019-3(89)-191-200.
11. Lehenchuk, S.F. and Zhyhlei, I.V. (2022), «Zvitnist z transfertnoho tsinoutvorenna v umovakh autsorsynhu: orhanizatsiini ta povedinkovi aspekty», *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, No. 1 (99), pp. 62–68, doi: 10.26642/ema-2022-1(99)-62-68.
12. Melnyk, T.Yu. and Svirko, S.V. (2021), «Teoretyko-metodychni osnovy otsiniuvannia mainovoho stanu pidpriemstva», *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, No. 1 (95), pp. 8–16, doi: 10.26642/ema-2021-1(95)-8-16.

Виговська Наталія Георгіївна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів та цифрової економіки Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0001-7129-6169>.

Наукові інтереси:

- публічні фінанси;
- корпоративні фінанси;
- державний фінансовий контроль.

Остапчук Тетяна Петрівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту, бізнесу та маркетингових технологій Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0001-9623-0481>.

Наукові інтереси:

- міжнародні стандарти фінансової звітності;
- облік земельних ресурсів;
- облік у системі управління підприємством.

Чижевська Людмила Віталіївна – доктор економічних наук, професор, професор кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0002-0361-3529>.

Наукові інтереси:

- міжнародні стандарти фінансової звітності;
- фінансовий облік;
- професійна етика бухгалтера.

Vygovska N.G., Ostapchuk T.P., Chyzhevska L.V.

Accounting of expenses for excavation work in the extraction of minerals: normative regulation

It has been found that one of the methods of reducing the cost of overburden works is to increase the efficiency of fixed assets in all business processes of overburden works, which requires periodic control of their technical condition to ensure the achievement of the expected capacity of mineral extraction and timely identification of the need for repairs to maintain them in working order.

The need to take into account when developing the classification of costs for excavation works in the extraction of minerals is substantiated, the order of reflection in the accounting of benefits in the extraction of minerals: capitalized costs (assets of excavation works) and current costs (stocks of minerals), established by the Interpretation of IFRIC 20 «Expenses for excavation works on at the mining stage in the career».

It was established that IFRS 6 «Exploration and evaluation of mineral reserves» regulates the following issues regarding the accounting of expenses for exploration and evaluation of mineral reserves: initial evaluation of exploration and evaluation assets at cost; valuation after recognition of exploration assets and valuation under the cost or revaluation model; changes in accounting policies, if such a change makes financial reporting more relevant and no less reliable; classification and reclassification of exploration and evaluation assets into tangible and intangible assets; assessment of impairment of exploration assets, when facts and circumstances suggest that the book value of an exploration and evaluation asset may exceed the amount of its expected recovery; disclosure of amounts recognized in its financial statements as a result of exploration and evaluation of mineral reserves.

Interpretation IFRIC 20 «Expenses for excavation work at the extraction stage in the quarry» regulates the procedure for recognizing the asset of excavation work, in particular recognition of expenses for excavation work at the extraction stage as an asset; initial assessment of the asset of excavation works at cost price; further valuation of the overburden asset at cost, or at its revalued cost less depreciation and less impairment losses, in the same manner as the existing asset of which it is a part.

Keywords: costs; costs of excavation; accounting; minerals; mining enterprise.

Стаття надійшла до редакції 01.06.2023.